

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

Współpraca regionalna i kwestie dwustronne

33. podkreśla znaczenie stosunków dobrosąsiedzkich oraz wyraża zadowolenie, że Czarnogóra odgrywa konstruktywną rolę we współpracy regionalnej, a ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje aktywne uczestnictwo tego kraju w szeregu inicjatyw regionalnych w Europie Południowo-Wschodniej; pochwała Czarnogórę za utrzymywanie dobrych stosunków dwustronnych ze wszystkimi krajami sąsiadującymi; wyraża jednak ubolewanie, że nadal pozostaje nieuregulowana kwestia wyznaczenia granic z prawie wszystkimi krajami ościennymi; wzywa do podjęcia starań w celu rozwiązania wszystkich nieuregulowanych jeszcze kwestii w duchu współpracy dobrosąsiedzkiej i podkreśla, że problemy dwustronne powinny zostać uregulowane jeszcze przed przystąpieniem do UE; ponownie wzywa Komisję i Radę do rozpoczęcia opracowywania, w zgodzie z postanowieniami traktatów UE, mechanizmu arbitrażu o ogólnym zastosowaniu z myślą o rozstrzygnięciu dwustronnych sporów między krajami ubiegającymi się o członkostwo w UE a jej państwami członkowskimi;

34. wyraża zadowolenie ze stałej współpracy Czarnogóry w ramach procesu realizacji Deklaracji z Sarajewa w odniesieniu do kwestii uchodźców i osób przesiedlonych, a w szczególności do uzgodnionego regionalnego programu mieszkalnictwa, popartego w kwietniu 2012 r. przez międzynarodową konferencję darczyńców w Sarajewie; podkreśla potrzebę nieustannych wysiłków na rzecz rozwiązania nieuregulowanych kwestii w ramach tego procesu;

35. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie przez Bośnię i Hercegowinę, Chorwację, Czarnogórę i Serbię deklaracji ministerialnej i porozumienia w sprawie regionalnego programu mieszkalnictwa, a także przyznanie środków finansowych na ten program;

36. apeluje do Czarnogóry o dostosowanie swojego stanowiska na temat Międzynarodowego Trybunału Karnego do wspólnego stanowiska UE w sprawie zachowania integralności statutu rzymskiego;

37. z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację i wejście w życie umowy między UE a Czarnogórą ustanawiającą zasady ogólne udziału Czarnogóry w operacjach zarządzania kryzysowego prowadzonych przez Unię Europejską;

o

o o

38. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi Czarnogóry.

P7_TA(2013)0186

Sprawozdanie z postępów Serbii w 2012 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie sprawozdania dotyczącego postępów Serbii w 2012 r. (2012/2868(RSP))

(2016/C 045/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 2 marca 2012 r.,
- uwzględniając układ o stabilizacji i stowarzyszeniu pomiędzy Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Republiką Serbii, na zawarcie którego Parlament Europejski wyraził zgodę w dniu 19 stycznia 2011 r. i który jest w ostatecznej fazie ratyfikacji przez państwa członkowskie, a także umowę przejściową w sprawie handlu i kwestii związanych z handlem pomiędzy Wspólnotą Europejską a Republiką Serbii, która weszła w życie w dniu 1 lutego 2010 r., jak również rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące pewnych procedur dotyczących stosowania układu o stabilizacji i stowarzyszeniu WE-Serbia: procedury stosowania układu i umowy przejściowej,
- uwzględniając decyzję Rady 2008/213/WE z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Serbią oraz uchylającą decyzję 2006/56/WE⁽¹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Ogólnych z dnia 28 lutego 2012 r. oraz konkluzje Rady Europejskiej z dnia 1 marca 2012 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. L 80 z 19.3.2008, s. 46

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 25 października 2010 r., w których zwrócono się do Komisji o sporządzenie opinii na temat wniosku Serbii o członkostwo w Unii Europejskiej, konkluzje Rady z dnia 5 grudnia 2011 r., konkluzje Rady Europejskiej z dnia 9 grudnia 2011 r. określające warunki rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z Serbią, a także konkluzje Rady z dnia 11 grudnia 2012 r. w formie przyjętej na szczycie Rady Europejskiej w dniach 13–14 grudnia 2012 r.,
 - uwzględniając opinię Komisji z dnia 12 października 2011 r. na temat wniosku Serbii o członkostwo w Unii Europejskiej (SEC(2011)1208) oraz komunikat Komisji pt. „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania w latach 2011-2012” (COM(2011)0666) z dnia 12 października 2011 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie z postępów Serbii z 10 października 2012 r. (SWD(2012)0333),
 - uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 października 2012 r. w sprawie strategii rozszerzenia i najważniejszych wyzwań na lata 2012–2013 (COM(2012)0600),
 - uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 (1999), opinię doradcą MTS z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Belgradem a Prisztiną ⁽¹⁾,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie przyjęte podczas szóstego posiedzenia międzyparlamentarnego UE-Serbia w dniach 27–28 września 2012 r.,
 - uwzględniając umowę o readmisji zawartą między UE a Serbią w dniu 8 listopada 2007 r. ⁽²⁾ oraz rozporządzenie Rady (WE) nr 1244/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001 wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu ⁽³⁾,
 - uwzględniając opublikowane dnia 28 sierpnia 2012 r. trzecie sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie monitorowania sytuacji po liberalizacji reżimu wizowego w państwach Bałkanów Zachodnich zgodnie z oświadczeniem Komisji z dnia 8 listopada 2010 r. (COM(2012)0472),
 - uwzględniając decyzję Rady 2011/361/WPZiB z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie podpisania i zawarcia umowy między Unią Europejską a Republiką Serbii ustanawiającej zasady ogólne udziału Republiki Serbii w operacjach zarządzania kryzysowego prowadzonych przez Unię Europejską ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając sporządzone dnia 19 września 2012 r. sprawozdanie końcowe ograniczonej misji obserwacji wyborów z ramienia OBWE/ODIHR, która obserwowała wybory parlamentarne i prezydenckie w Serbii w dniach 6 i 20 maja 2012 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie roczne prezesa MTKJ z 1 sierpnia 2012 r. przedstawione Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ w dniu 15 października 2012 r.,
 - uwzględniając swe poprzednie rezolucje,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dniu 1 marca 2012 r. Rada Europejska przyznała Serbii status kraju kandydującego do członkostwa w Unii Europejskiej i ponownie potwierdziła jej perspektywę europejską zgodnie z zobowiązaniami UE w stosunku do całego regionu Bałkanów Zachodnich,
- B. mając na uwadze, że we wnioskach przewodnictwa Rady Europejskiej ze szczytu, który odbył się w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r., wobec wszystkich państw Bałkanów Zachodnich podjęto jednoznaczne zobowiązanie, że przystąpią one do Unii Europejskiej po spełnieniu ustalonych kryteriów, mając na uwadze, że zobowiązanie to powtórzono w nowym porozumieniu w sprawie rozszerzenia, zatwierdzonym przez Radę Europejską w dniach 14 i 15 grudnia 2006 r., w konkluzjach Rady z dnia 25 października 2010 r., a także przez uczestników szczytu ministerialnego UE-Bałkany Zachodnie w dniu 2 czerwca 2010 r.,

⁽¹⁾ A/RES/64/298

⁽²⁾ Dz.U. L 334 z 19.12.2007, s. 46

⁽³⁾ Dz.U. L 336 z 18.12.2009, s. 1

⁽⁴⁾ Dz.U. L 163 z 23.6.2011, s. 1

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

- C. mając na uwadze, że Serbia podjęła wiele działań mających na celu normalizację stosunków z Kosowem oraz dokłada starań, aby w wystarczającym stopniu spełnić kryteria polityczne oraz warunki procesu stabilizacji i stowarzyszenia;
- D. mając na uwadze, że tylko jedno państwo członkowskie UE nie ratyfikowało jeszcze procesu stabilizacji i stowarzyszenia UE-Serbia;
- E. mając na uwadze, że Serbię i każde państwo ubiegające się o członkostwo w UE należy oceniać na podstawie postępów w wypełnianiu, wdrażaniu i stosowaniu wspólnego dla wszystkich zbioru kryteriów;
- F. mając na uwadze, że Serbia może odgrywać ważną rolę w regionie jeżeli chodzi o gwarantowanie bezpieczeństwa i stabilności w regionie oraz powinna stosować i wspierać konstruktywne podejście do kwestii współpracy regionalnej i stosunków dobrosąsiedzkich, jako że stanowią one kluczowy element procesu integracji europejskiej;
- G. mając na uwadze, że kwestie dwustronne należy rozwiązać jak najwcześniej w procesie przystąpienia, a najlepiej jeszcze przed rozpoczęciem negocjacji akcesyjnych, w konstruktywny sposób i na zasadzie dobrosąsiedzkiej współpracy, z uwzględnieniem ogólnych interesów i wartości UE; mając na uwadze, że problemy nie powinny stanowić przeszkody w procesie akcesyjnym
- H. mając na uwadze, że nowy rząd Serbii potwierdził swe zobowiązanie do kontynuowania procesu integracji europejskiej; mając na uwadze, że niepodważalne postępy w zakresie przyjmowania i wdrażania reform są w tym kontekście niezbędne;
- I. mając na uwadze, że UE uczyniła praworządność głównym elementem procesu rozszerzenia;
1. z zadowoleniem przyjmuje skierowany do Komisji apel Rady o przedstawienie sprawozdania, kiedy Serbia w niezbędnym zakresie spełni kryteria członkostwa i zrealizuje kluczowe priorytety, aby możliwe było rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych bez dalszej zwłoki; jest przekonany, że rozpoczęcie negocjacji o przystąpieniu do UE w czerwcu 2013 r. stanowi cel możliwy do realizacji; wzywa kraj do kontynuowania reform demokratycznych, systemowych i społeczno-gospodarczych, które pozwolą mu skutecznie wypełnić zobowiązania wynikające z członkostwa;
 2. z zadowoleniem przyjmuje przeprowadzenie w maju 2012 r. wyborów parlamentarnych, lokalnych i wczesnych wyborów prezydenckich, które zdaniem OBWE/ODIHR odbyły się z poszanowaniem podstawowych praw i wolności; zwraca się do rządu o wdrożenie zaleceń zawartych w sprawozdaniu końcowym OBWE/ODIHR, aby poprawić przejrzystość procesu wyborczego;
 3. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie ze strony nowego rządu do kontynuowania procesu integracji UE i podkreśla potrzebę prowadzenia reform; zachęca nowy rząd do szczerego zaangażowania się na rzecz przyjęcia reform, zwłaszcza tych o znaczeniu kluczowym, które są związane z sądownictwem, działaniami antykorupcyjnymi, wolnością środków masowego przekazu, ochroną wszystkich mniejszości, zrównoważonym zarządzaniem zasobami naturalnymi, zmianami strukturalnymi w gospodarce i poprawą warunków prowadzenia działalności gospodarczej;
 4. podkreśla, że rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Serbią jest możliwe natychmiast po zadowalającym spełnieniu przez to państwo kluczowych priorytetowych warunków oraz pod warunkiem kontynuowania reform, w szczególności w dziedzinie praworządności; podkreśla, że dowiedzie to zarówno zaangażowania UE na rzecz procesu rozszerzenia, jak i zaangażowania Bałkanów Zachodnich w uzyskanie członkostwa UE; z zadowoleniem przyjmuje znaczące postępy Serbii na drodze do spełnienia kopenhaskich kryteriów politycznych, co zostało odnotowane przez Komisję Europejską w sprawozdaniu z postępów za rok 2012, oraz przypomina, że dalsze postępy w procesie integracji europejskiej zależą od kontynuowania reform, a zwłaszcza zagwarantowania demokracji i funkcjonowania demokratycznych instytucji, utrzymania rządów prawa, poszanowania praw człowieka, równej i autentycznej ochrony wszystkich mniejszości w całej Serbii zgodnie z europejskimi standardami, utrzymywania stosunków dobrosąsiedzkich i współpracy regionalnej, w tym pokojowego rozwiązania dwustronnych kwestii spornych, a także poprawy funkcjonowania gospodarki rynkowej;
 5. podkreśla, że przystąpienie Serbii do UE ma decydujące znaczenie dla jakości rozwoju gospodarczego i społecznego tego kraju;
 6. podkreśla znaczenie umowy o stabilizacji i stowarzyszeniu pomiędzy Serbią a UE, w której określono wzajemne prawa i obowiązki obu stron do momentu przystąpienia Serbii do UE; odnotowuje postępy Serbii w wywiązywaniu się z zobowiązań wynikających z umowy o stabilizacji i stowarzyszeniu oraz z umowy przejściowej; wzywa państwa członkowskie, które jeszcze nie ratyfikowały umowy o stabilizacji i stowarzyszeniu, aby niezwłocznie to uczyniły, aby mogła ona jak najszybciej wejść w życie i nadać nowy impuls stosunkom UE-Serbia oraz zacieśnić je;

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

7. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione przez Serbię w zakresie realizacji politycznych kryteriów kopenhaskich, co uznano w sporządzonym przez Komisję Europejską sprawozdaniu z postępów w roku 2012; przypomina, że dalsze postępy w procesie integracji europejskiej są w bezpośredni sposób uzależnione od bezwzględnej realizacji reform i spełnienia warunków określonych przez Radę; podkreśla, że wdrażanie ma kluczowe znaczenie;

8. z ubolewaniem odnotowuje, że 9. runda rozmów na wysokim szczeblu między Belgradem a Prisztiną zakończyła się brakiem kompleksowego porozumienia w sprawie zakresu uprawnień wspólnoty gmin serbskich; wzywa obie strony do kontynuowania i nasilenia rozmów w celu jak najszybszego znalezienia obopólnie satysfakcjonującego i trwałego rozwiązania wszystkich nierozstrzygniętych kwestii; podkreśla, że normalizacja stosunków leży w najlepszym interesie Serbii i Kosowa oraz ma kluczowe znaczenie dla odblokowania procesu integracji europejskiej; domaga się pełnej realizacji porozumień osiągniętych do tej pory przez obie strony; z zadowoleniem przyjmuje spotkania premierów Serbii i Kosowa Ivicy Dačića i Hashima Thaçi, uważa je za bardzo ważny krok na drodze do rzeczywistego pojednania między Serbami a Kosowianami, a także normalizacji stosunków między Serbią a Kosowem; pochwała proaktywną rolę i zdolności przywódcze wysokiej przedstawiciel i wiceprzewodniczącej Catherine Ashton w związku ze wspieraniem dialogu między Serbią a Kosowem; z niecierpliwością oczekuje na postępy w innych dziedzinach, takich jak telekomunikacja i energia, a także nalega, by obie strony aktywnie zaangażowały się w wysiłki na rzecz rozwiązania problemu osób zaginionych; z zadowoleniem przyjmuje polecenie rządu Serbii dotyczące wdrożenia porozumienia w zakresie współpracy regionalnej z udziałem wszystkich zainteresowanych stron, decyzję o powołaniu urzędników łącznikowych w biurach UE w Prisztinie i Belgradzie, a także podpisanie porozumienia w sprawie zintegrowanego zarządzania granicami oraz pierwsze kroki na drodze do jego wdrożenia; wzywa Belgrad do kontynuowania bliskiej współpracy z misją EULEX w dziedzinie praworządności, a także do wzmocnienia wspólnych wysiłków w walce z przestępczością zorganizowaną; zachęca Serbię do pełnej współpracy ze specjalną dochodzeniową grupą zadaniową w ramach misji EULEX, a także do udzielania jej pomocy w związku z wykonywaną przez nią pracą;

9. podkreśla potrzebę zaangażowania w dialog parlamentu Serbii i parlamentu Kosowa, a także społeczeństwa obywatelskiego po obu stronach granicy; podkreśla, że o wynikach dialogu w sposób przejrzysty i spójny należy informować opinię publiczną w Serbii i Kosowie, aby wzmocnić wiarygodność tego procesu i uzyskać dlań większe poparcie opinii publicznej; w stosownych przypadkach wzywa do wzajemnej komunikacji i konsultacji publicznych na temat kwestii będących przedmiotem dialogu, a także apeluje o publikowanie wszystkich porozumień nie tylko w jęz. angielskim, lecz również serbskim i albańskim;

10. ponownie podkreśla, że idea podziału Kosowa lub jakiegokolwiek innego kraju Bałkanów Zachodnich jest sprzeczna z duchem integracji europejskiej; wzywa do rozwiązania równoległych instytucji utrzymywanych przez państwo serbskie w północnej części Kosowa, a zwłaszcza do wycofania sił bezpieczeństwa i organów sądowych; podkreśla znaczenie zagwarantowania rozwoju społeczno-gospodarczego regionu; ponownie podkreśla, że należy zagwarantować całkowitą przejrzystość wsparcia gospodarczego, a zwłaszcza finansowania szkół i szpitali w północnej części Kosowa; podkreśla, że zarówno władze Serbii, jak i Kosowa muszą w dalszym ciągu dbać o ochronę wszystkich mniejszości oraz włączyć ich do głównego nurtu społecznego;

11. z zadowoleniem przyjmuje współpracę Serbii z MTKJ, która umożliwiła przekazanie wszystkich osób podejrzanych o popełnienie zbrodni wojennych Trybunałowi w Hadze w celu przeprowadzenia procesów; zachęca do dalszej współpracy z Trybunałem; wspiera wielokrotne wezwania głównego prokuratora MTKJ do przeprowadzenia szczegółowych dochodzeń i wniesienia oskarżenia przeciwko osobom działającym w sieciach pomocy, które umożliwiły uciekinierom pozostanie na wolności przez tak długi czas, zwłaszcza w wojsku i w cywilnych służbach bezpieczeństwa; zwraca uwagę, że krajowe postępowania w sprawie zbrodni wojennych są prowadzone równomiernym tempem, ale zwraca uwagę na potrzebę energiczniejszego rozpatrywania spraw dotyczących osób zaginionych; ponadto wzywa władze do zadbania o wiarygodność i profesjonalizm w ramach programu ochrony świadków, a także do przeznaczenia nań odpowiednich zasobów, tak aby sądy mogły skutecznie prowadzić postępowania dotyczące zbrodni wojennych; zwraca uwagę na fakt, że wielu byłych funkcjonariuszy policji dobrowolnie zrezygnowało z udziału w programie ochrony świadków ze względu na jego wady;

12. wzywa władze i przywódców politycznych Serbii, by powstrzymali się od oświadczeń i działań osłabiających autorytet i integralność Trybunału, zaś Serbię, by dotrzymała danej obietnicy oraz wykazała się konsekwencją i zaangażowaniem w kwestii współpracy regionalnej i pojednania na Bałkanach Zachodnich, mimo rozczarowania okazywanego przez serbską opinię publiczną po niedawnym uniewinnieniu Gotowiny, Markaca i Haradinaja przez MTKJ; z zadowoleniem przyjmuje podpisanie protokołu w sprawie współpracy między Serbią a Bośnią i Hercegowiną w dziedzinie ścigania sprawców zbrodni wojennych, zbrodni przeciwko ludzkości i ludobójstwa;

13. podkreśla, że władze muszą podejmować jeszcze większe wysiłki na rzecz zadośćuczynienia ofiarom przemocy seksualnej na tle konfliktu w Serbii i w innych miejscach Bałkanów Zachodnich;

14. zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie rządu do walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną, który ma decydujące znaczenie dla procesu integracji Serbii z UE; podkreśla znaczenie wzmocnienia niezależnych instytucji w walce z korupcją, zwłaszcza powołanej w tym celu agencji i prokuratora ds. korupcji, a także poprawy koordynacji pracy tych

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

agencji; wzywa władze do sfinalizowania krajowej strategii antykorupcyjnej na lata 2012–2016 i związanego z nią planu działania, a także do zadbania o to, aby agencja ds. zwalczania korupcji jako niezależny organ odgrywała ważną rolę w ich wdrażaniu; podkreśla, że wola polityczna to kluczowy element powodzenia dochodzeń i wydawania wyroków skazujących w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu, w tym 24 kontrowersyjnych przypadkach prywatyzacji i wyraża nadzieję, że specjalne i aktywne działania pierwszego wicepremiera w tej dziedzinie przyniosą rezultaty;

15. odnotowuje, że Serbia opracowuje nową strategię w zakresie reformy sądownictwa i wspiera wysiłki na rzecz wprowadzenia nowego systemu sądów w celu poprawy skuteczności i niezależności całego systemu sądowego; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie rządu do wyeliminowania niedociągnięć w reformie wymiaru sprawiedliwości, szczególnie do zagwarantowania, by ramy prawne nie pozostawiały miejsca dla niepożądanych wpływów politycznych, zobowiązanie do rozwiązania kwestii uprawnień parlamentu do mianowania sędziów i prokuratorów oraz do bezpośredniego zaangażowania urzędników politycznych w prace Wysokiej Rady Sędziów i Prokuratorów; podkreśla znaczenie przyjęcia jasnych i przejrzystych kryteriów oceny w procesie powoływania sędziów i prokuratorów, które zagwarantują ich niezależność i profesjonalizm; podkreśla ponadto potrzebę wdrożenia środków zalecanych przez komisję wenecką, aby rozwiązać problem coraz większej liczby nierozpatrzonych spraw; zwraca uwagę, że Ministerstwo Sprawiedliwości jest wciąż odpowiedzialne za najważniejsze wydatki, co może dodatkowo ograniczać niezależność sądownictwa; wzywa rząd do skupienia się na jakości reformy, a nie na tempie jej przeprowadzania, a także do skorzystania z fachowej wiedzy technicznej ekspertów zagranicznych; podkreśla również potrzebę wstępnych i zaawansowanych szkoleń zawodowych dla sędziów i prokuratorów ze względu na obszerne zmiany, jakie zaszły w ustawodawstwie serbskim;

16. ponownie zwraca uwagę na potrzebę ciągłych i kompleksowych szkoleń dla prokuratorów i policji z myślą o prowadzeniu przez nich złożonych śledztw, zwłaszcza śledztw w sprawach o charakterze finansowym; podkreśla, że kluczem w walce z korupcją o wymiarze systemowym jest przecięcie więzów łączących partie polityczne, interesy prywatne i przedsiębiorstwa publiczne; zwraca szczególną uwagę na potrzebę przejrzystego finansowania partii politycznych i dostosowania zasad ich finansowania do standardów UE; wzywa władze do pełnego wdrożenia przepisów w sprawie finansowania partii politycznych; utrzymuje, że w walce z korupcją nie można podważać zasady domniemania niewinności; podkreśla, że współpraca z informatorami ma ogromne znaczenie w walce z korupcją; wobec tego wzywa rząd do opracowania przepisów dotyczących ochrony informatorów i wdrożenia ich, a także do aktywnego zachęcania obywateli do informowania o przypadkach korupcji na wszystkich szczeblach; przypomina, że zarówno władze, jak i media ponoszą odpowiedzialność za wiarygodne informowanie opinii publicznej o toczących się dochodzeniach w sprawach korupcyjnych, co stanowi niezbędny warunek owocnej i profesjonalnej pracy sądów i policji;

17. apeluje o większe zaangażowanie polityczne w ramach reformy administracji publicznej, zwłaszcza jeżeli chodzi o stworzenie pełnych ram ustawodawczych i ich całkowite dostosowanie do standardów międzynarodowych;

18. odnotowuje wysiłki nowego rządu w zakresie odpowiedzi na obawy Parlamentu Europejskiego dotyczące wezwania do natychmiastowej rewizji art. 359 kodeksu karnego, ale jest zaniepokojony, że te same przepisy ujęto w art. 234 tego kodeksu; podkreśla, że postanowienia nowego art. 234 kodeksu karnego nie mogą być stosowane ani do właścicieli prywatnych przedsiębiorstw krajowych lub zagranicznych, ani do osób odpowiedzialnych w spółkach zagranicznych poza Serbią oraz wzywa władze do wstrzymania wszystkich procedur prawa karnego przeciwko tym osobom; powinno to mieć zastosowanie również w przypadku indywidualnie rozpatrywanych przypadków wznowiania postępowań; jak najszybciej należy rozwiązać kwestie dotyczące nieuzasadnionego zamrożenia aktywów, gdyż problem ten pogarsza stan gospodarki Serbii;

19. wyraża zaniepokojenie z powodu niepewności prawnej i politycznej, jeżeli chodzi o autonomię Wojwodiny, a także z powodu narastającego napięcia politycznego między władzami centralnymi a władzami prowincji, spowodowanego tym, że Zgromadzenie Wojwodiny zamierza proklamować autonomię prowincji; wzywa rząd Serbii do przywrócenia poprzedniego stanu rzeczy i do zaniechania środków mających na celu centralizację, a także do natychmiastowego rozpoczęcia negocjacji z rządem tej autonomicznej prowincji, aby znaleźć rozwiązania umożliwiające poszanowanie zasady rządów prawa i zasady pomocniczości; przypomina stronom, że zgodnie z konstytucją ustawa o finansowaniu prowincji autonomicznej powinna być zostac przyjęta do końca 2008 r.; wobec tego zachęca rząd do sporządzenia tej ustawy i przedłożenia jej parlamentowi bez dalszej zwłoki, gdyż jest ona niezbędna z punktu widzenia funkcjonowania demokracji i z perspektywy rządów prawa w Serbii;

20. ponownie wzywa do przeglądu przypadków nieuzasadnionego zamrożenia aktywów oraz niewłaściwie podnoszonych i naliczanych z mocą wsteczną podatków od osób i przedsiębiorstw prywatnych; wzywa Ministerstwo Sprawiedliwości i Trybunał Konstytucyjny do natychmiastowego zniesienia wybiórczego stosowania Ustawy o jednorazowym podatku od dodatkowych korzyści uzyskanych w wyniku skorzystania ze specjalnych przywilejów oraz od nieruchomości nabytych w ten sposób, a także wszelkich przepisów pozostałych ustaw podatkowych, które umożliwiają nakładanie niewspółmiernie wysokich kar pieniężnych prowadzących do upadku przedsiębiorstw, zanim sądy wydadzą ostateczne orzeczenie w postępowaniu podatkowym; wzywa władze Serbii do uczciwego zadośćuczynienia poszkodowanym osobom prywatnym i przedsiębiorstwom;

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

21. wyraża zaniepokojenie sprzecznymi inicjatywami ustawodawczymi, takimi jak zmiany ustawy o banku centralnym wprowadzone w sierpniu 2012 r., które podważyły niezależność i autonomię tej instytucji w sytuacji nadmiernych wpływów ze strony rządu; podkreśla, że polityczne kryteria kopenhaskie obejmują niezależność instytucji państwowych; z zadowoleniem przyjmuje poprawki przyjęte w listopadzie 2012 r. do zmian ustawy o banku centralnym, które uwzględniają zalecenia Komisji mające na celu zapewnienie ciągłości w działaniach banku narodowego i ograniczenie wpływu zmian w rządzie na obsadę i pełnienie stanowiska prezesa;
22. ponawia apel do władz o kontynuowanie wysiłków na rzecz likwidacji pozostałości po byłych komunistycznych tajnych służbach, co byłoby krokiem ku demokratyzacji Serbii; przypomina o znaczeniu dalszej reformy sektora bezpieczeństwa, skrupulatniejszego nadzoru parlamentarnego i kontroli nad służbami bezpieczeństwa oraz otwarcia archiwów krajowych, a w szczególności odtajnienia dokumentów byłej agencji wywiadowczej (UDBA); zachęca władze, by ułatwiły dostęp do archiwów, które dotyczą byłych republik Jugosławii, i do zwrócenia ich odpowiednim rządom, jeśli wystąpią one z takim wnioskiem;
23. z zadowoleniem przyjmuje stopniowe rozszerzanie kontroli cywilnej nad służbami bezpieczeństwa; zwraca jednak uwagę, że ogólne ramy legislacyjne nie są spójne i należy je jeszcze bardziej dostosować do standardów europejskich; jest zaniepokojony rosnącą liczbą przypadków bezprawnego nadzoru; wzywa władze do przyjęcia kompleksowych i nowoczesnych rozwiązań legislacyjnych w celu jasnego określenia mechanizmu cywilnej kontroli nad służbami bezpieczeństwa, zarówno cywilnymi, jak i wojskowymi; odnotowuje, że istniejąca obecnie dwuznaczność ram prawnych określających zwierzchnictwo nad służbami bezpieczeństwa pozostawia miejsce dla nieodpowiednich wpływów politycznych i osłabia ogólne wysiłki na rzecz wprowadzenia rzeczywistych rządów prawa w tym kraju;
24. wyraża zaniepokojenie powtarzającymi się zarzutami dotyczącymi brutalności policji i nadużywania urzędów, zwłaszcza w miejscowościach Kragujevac, Vranje i Leskovac; przypomina, że niezależność i profesjonalizm instytucji państwowych to część kryteriów kopenhaskich; w związku z tym wzywa władze do podjęcia wszelkich niezbędnych działań na rzecz odbudowania zaufania opinii publicznej do policji i do ścigania wszystkich sprawców w związku ze wspomnianymi incydentami;
25. podkreśla potrzebę rozszerzania niezależnego nadzoru i możliwości wczesnego wykrywania wykroczeń i konfliktów interesów w dziedzinie zamówień publicznych, zarządzania przedsiębiorstwami publicznymi, procedur prywatyzacyjnych i wydatków publicznych, które to dziedziny są obecnie w szczególny sposób podatne na korupcję; wyraża zaniepokojenie niedociągnięciami proceduralnymi związanymi z powołaniem Komisji Ochrony Praw Oferentów; podkreśla, że od niezależnych organów regulacyjnych zajmujących się zamówieniami publicznymi należy wymagać przestrzegania najwyższych standardów uczciwości, gdyż zamówienia takie zidentyfikowano jako jedno z głównych źródeł korupcji w kraju;
26. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Serbii na rzecz przeciwdziałania ustawianiu wyników zawodów sportowych, a także jej plany dotyczące uznania takich praktyk za przestępstwo i wprowadzenia surowych kar z tego tytułu poprzez zmianę kodeksu karnego;
27. zauważa z zadowoleniem, że pomoc udzielana w ramach instrumentu pomocy przedakcesyjnej (IPA) dobrze sprawdza się w przypadku Serbii; podkreśla znaczenie środków finansowych, które w grudniu 2012 r. Komisja przyznała Serbii w ramach instrumentu pomocy przedakcesyjnej (IPA) na wsparcie działań Serbii służących wdrożeniu programu reform związanych z przystąpieniem do UE; podkreśla, że środki te zostaną przeznaczone na poprawę skuteczności wymiaru sprawiedliwości, stworzenie zdolności do działania w dziedzinie azyłu oraz zwalczanie przestępczości zorganizowanej, w tym handlu ludźmi i korupcji; zachęca zarówno rząd, jak i UE do uproszczenia procedur administracyjnych dotyczących finansowania w ramach IPA w celu umożliwienia dostępu do tego finansowania mniejszym i niescentralizowanym beneficjentom; podkreśla potrzebę utrzymania odpowiedniego poziomu pomocy przedakcesyjnej w trakcie zbliżającego się przeglądu ram finansowych UE;
28. zaleca zmianę ustawy o restytucji, tak aby usunąć wszelkie przeszkody proceduralne i prawne uniemożliwiające restytucję w naturze;
29. zwraca uwagę na szerzącą się korupcję i przestępczość zorganizowaną w regionie i domaga się strategii regionalnej oraz zacieśnionej współpracy między wszystkimi krajami w celu skuteczniejszej walki z tymi poważnymi problemami;
30. uważa, że wczesne podjęcie negocjacji akcesyjnych w sprawie rozdziału 23 i 24 byłoby korzystne z punktu widzenia walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną, a także z perspektywy konsolidacji rządów prawa; w związku z tym zachęca władze do wykazania się konkretnymi wynikami w dziedzinie sprawiedliwości oraz walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną, a także do przedstawienia wiarygodnych osiągnięć w zakresie zwalczania korupcji na wysokim szczeblu;
31. przypomina, że aktywne, profesjonalne i niezależne media to podstawowy element systemu demokratycznego; wzywa władze do przyspieszenia realizacji strategii medialnej przyjętej w październiku 2011 r. i towarzyszących jej planów działania; jest głęboko zaniepokojony nieustającą przemocą i groźbami w stosunku do dziennikarzy, zwłaszcza tych, którzy prowadzą śledztwa w sprawie korupcji i przestępczości zorganizowanej; podkreśla ogromne znaczenie wyjaśnienia morderstw popełnionych na dziennikarzach w latach 90. XX wieku i na początku XXI w., co byłoby dowodem na

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

zaangażowanie nowego rządu na rzecz praworządności i wolności mediów; jest zaniepokojony próbami kontrolowania sektora mediów i wpływania nań oraz wzywa władze do zapewnienia mu niezależności od wpływów politycznych, aby dziennikarze mogli pracować bezpiecznie, skutecznie i bez poddawania się autocenzurze; podkreśla potrzebę podjęcia kroków przeciwko koncentracji własności mediów i brakowi przejrzystości w mediach, a także zapewnienia równego dostępu do rynku reklam, zdominowanego dotychczas przez kilka podmiotów gospodarczych i politycznych, w tym również do środków publicznych rozdzielanych z przeznaczeniem na reklamę i promocję; apeluje do dziennikarzy o przestrzeganie Kodeksu Etyki; odnotowuje, że poziom dostępu do internetu jest wciąż niski, uznaje znaczenie internetu dla wolności mediów i wzywa władze do maksymalnego zintensyfikowania wysiłków w tej dziedzinie; zwraca uwagę, że w doniesieniach medialnych podczas kampanii wyborczej brakowało niezbędnego elementu analitycznego, co wskazuje na potrzebę wyjaśnienia kwestii własności mediów; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że strategia jest zgodna z prawami konstytucyjnymi dotyczącymi mediów w językach mniejszościowych oraz podkreśla, że prawo do nadawania regionalnych publicznych programów radiowych i telewizyjnych powinno obejmować również Wojwodinę;

32. z zadowoleniem odnotowuje rolę niezależnych organów regulacyjnych w poprawie wydajności i przejrzystości instytucji w kraju; wzywa władze do przestrzegania najwyższych możliwych standardów, aby zagwarantować spójność systemu prawnego oraz bezstronne wdrażanie wszystkich przepisów prawnych; wyraża szczególne uznanie dla pracy Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i pełnomocnika ds. informacji ważnych dla społeczeństwa i ochrony danych osobowych; wzywa władze do zapewnienia Państwowej Instytucji Audytu, Komisji Ochrony Konkurencji, Urzędowi Zamówień Publicznych oraz Komisji Ochrony Praw Oferentów odpowiednich zdolności finansowych, administracyjnych i biurowych, aby mogły one pełnić swoje obowiązki; wzywa władze do podjęcia działań stosownie do ustaleń rady antykorupcyjnej, które bardzo przyczyniły się do zwrócenia uwagi opinii publicznej na korupcję na wysokich szczeblach; wzywa władze do wspierania realizacji zaleceń niezależnych organów regulacyjnych oraz do zagwarantowania niezależności i świeckiego charakteru państwowej agencji nadawczej; ponownie podkreśla, że niezależne organy regulacyjne mają zasadnicze znaczenie dla powodzenia walki z korupcją o charakterze systemowym i stanowią centralny element mechanizmu zachowania równowagi politycznej, a także skutecznego nadzoru nad poczynaniami rządu;

33. podkreśla znaczenie walki z wszelkimi formami dyskryminacji i wobec wszystkich słabych grup, zwłaszcza Romów, kobiet, osób LGBT i osób niepełnosprawnych; domaga się, by władze szybko dostosowały ustawodawstwo antydyskryminacyjne do przepisów unijnych, zwłaszcza w odniesieniu do zwolnień przyznanych instytucjom religijnym, obowiązku zapewnienia stosownego zakwaterowania pracownikom niepełnosprawnym, definicji dyskryminacji pośredniej i roli organizacji pozarządowych w postępowaniach sądowych; z ubolewaniem zauważa, że nie powstał rejestr oskarżeń oraz ostatecznych wyroków skazujących za przestępstwa związane z dyskryminacją; wzywa przywódców politycznych do aktywnego zaangażowania się w kampanie promujące tolerancję, zwłaszcza w stosunku do Romów, kobiet, osób niepełnosprawnych i społeczności LGBT; z zadowoleniem przyjmuje pozytywne działania podjęte przez Rzecznika Praw Obywatelskich i Komisarza ds. Równości w celu promowania tych wartości w społeczeństwie serbskim;

34. uważa, że kobiety mają do odegrania ważną rolę w związku ze zmianami w społeczeństwie serbskim; zwraca uwagę na lepszą reprezentację kobiet w parlamencie Serbii po wyborach w 2012 r.; wyraża zadowolenie, że 84 spośród 250 mandatów parlamentarnych przypadły kobietom; zachęca jednak władze Serbii do dalszych wysiłków na rzecz zagwarantowania równej reprezentacji; podkreśla, że kobiety są nadal dyskryminowane na rynku pracy i w innych sektorach życia społecznego oraz że nie mają jeszcze pełnej reprezentacji w życiu politycznym kraju, w tym na stanowiskach rządowych; wyraża zaniepokojenie, że choć istnieją zarówno organy ustawodawcze, jak i wykonawcze funkcjonujące w dziedzinie przeciwdziałania dyskryminacji i w dziedzinie równouprawnienia płci, brak jest postępów w zakresie równych szans dla kobiet i mężczyzn; zwraca uwagę, że skuteczne wdrożenie istniejących przepisów i dalsze wzmocnienie zdolności administracyjnych to najważniejsze wyzwania oraz wzywa władze Serbii do wzmocnienia wysiłków w tej dziedzinie;

35. wyraża zadowolenie z powodu podpisania przez Serbię konwencji Rady Europy dotyczącej zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej; podkreśla znaczenie szybkiego wdrożenia i odpowiedniego egzekwowania konwencji, gdyż przemoc wobec kobiet wciąż stanowi powód do niepokojów;

36. wzywa władze, by koncentrowały się na strategiach politycznych ograniczających bezrobocie i ubóstwo osób niepełnosprawnych oraz dyskryminację w stosunku do tych osób;

37. jest zaniepokojony zagrożeniem praworządności i bezpieczeństwa publicznego w Serbii, jakie stwarzają agresywne grupy chuliganów, zwłaszcza po ogłoszeniu przez rząd, że nie jest w stanie kontrolować tych grup, oraz po odwołaniu parady równości w Belgradzie w październiku 2012 r.; wzywa rząd Serbii do natychmiastowego podjęcia działań wspólnie ze wszystkimi odpowiednimi instytucjami rządowymi i odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo w celu doprowadzenia do sytuacji, w której grupy te nie będą już stanowić zagrożenia, oraz w celu ścigania wszelkich form przemocy i działalności przestępczej ze strony tych grup;

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

38. zachęca władze Serbii do zagwarantowania bezpieczeństwa kobiet-obrończyni praw człowieka (WHRD); jest zaniepokojony, że w 2012 r. nadal można spotkać się z językiem nienawiści, groźbami i atakami fizycznymi, szczególnie wobec obrońców praw lesbijek, gejów, osób biseksualnych i transpłciowych oraz działaczy poruszających kwestię zmierzania się z przeszłością;

39. podkreśla potrzebę systematycznego karania za podsycanie nienawiści oraz znaczenie potępienia takiego postępowania przez rząd, kiedy dopuszczają się go urzędnicy administracji publicznej;

40. potępia decyzję rządu o zakazie organizacji parady równości, która miała się odbyć dnia 6 października 2012 r.; wzywa władze Serbii do sporządzenia i wdrożenia planu działania na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i zrozumienia praw grup LGBT, zwalczania homofobii oraz poprawy bezpieczeństwa, tak aby parada ta lub inne podobne inicjatywy mogły się z powodzeniem, bezpiecznie i bez przeszkód odbyć w roku 2013 i w latach kolejnych; wzywa władze do większego zaangażowania na rzecz wolności zgromadzeń, zwłaszcza poprzez wprowadzenie skutecznego zakazu organizacji ultraprawicowych i nieformalnych organizacji kibiców sportowych, blisko powiązanych z przestępczością zorganizowaną; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego zakazujące dwóch takich organizacji;

41. z zadowoleniem przyjmuje ogólnie dobry stan ram ustawodawczych dotyczących mniejszości narodowych, etnicznych i kulturowych w Serbii; podkreśla jednak, że potrzebne są dodatkowe wysiłki w celu skutecznego wdrożenia na całym obszarze Serbii przepisów dotyczących mniejszości; wzywa władze do rozwiązania znanych problemów, w szczególności pod względem właściwej reprezentacji mniejszości w administracji publicznej, wymiarze sprawiedliwości i policji; apeluje o spójniejsze i szybsze środki w celu zapewnienia nieskrępowanego dostępu do wysokiej jakości edukacji w językach mniejszości na szczeblu krajowym i w poszczególnych prowincjach, która jest niezbędna dla zachowania tożsamości etniczno-kulturowej, a w szczególności o zapewnienie wszelkich niezbędnych podręczników i innych materiałów dydaktycznych; wzywa władze do dołożenia starań, by rady mniejszościowe otrzymywały wszelkie niezbędne dotacje budżetowe; wzywa Komisję do dalszego dokładnego monitorowania wysiłków Serbii w tej dziedzinie;

42. z ubolewaniem zauważa, że republikańska rada mniejszości narodowych nie działa od 2009 r.; wzywa władze do ułatwienia w dobrej wierze powstania bośniackiej rady narodowej oraz integracji obydwu społeczności muzułmańskich mieszkających w kraju; zwraca uwagę na fakt, że Sandżak oraz południowa i południowo-wschodnia część Serbii, gdzie mieszka wiele mniejszości, to regiony słabo rozwinięte gospodarczo, co wymaga dalszych wysiłków ze strony władz, aby przeciwdziałać wysokiemu bezrobociu i wykluczeniu społecznemu; ponownie podkreśla znaczenie wdrożenia protokołu dotyczącego mniejszości narodowych, podpisanego przez rządy Rumunii i Serbii w Brukseli w dniu 1 marca 2012 r.; wzywa władze Serbii do poprawy sytuacji wszystkich mniejszości, w tym Romów, Bośniaków, Albańczyków i Bułgarów, które w stopniu niewspółmiernym ucierpiały z powodu pogorszenia się sytuacji gospodarczej, oraz do zapewnienia spójnego stosowania ram prawnych dotyczących ochrony mniejszości w całej Serbii, szczególnie w dziedzinie praw do kształcenia, praw językowych i kulturalnych; ubolewa nad niedawnymi wydarzeniami w Wojwodzinie, podczas których miały miejsce ataki na mniejszości etniczne; wobec tego wzywa władze, a zwłaszcza służby stojące na straży prawa i porządku, do zbadania wszystkich szczegółów przedmiotowych spraw;

43. zwraca uwagę, że wyniki spisu ludności z 2011 r. opublikowano ze znacznym opóźnieniem, a sam spis został w dużej mierze zbojkotowany przez albańskojęzyczną ludność południowej Serbii, a także wzywa władze Serbii, zwłaszcza władze szczebla lokalnego, do niewykorzystywania wspomnianego bojkotu jako pretekstu do dyskryminacji osób mówiących po albańsku;

44. podkreśla potrzebę poprawy sytuacji ludności romskiej; odnotowuje pewną poprawę sytuacji, np. większą liczbę dzieci romskich przyjmowanych w ramach systemu edukacji, a także środki podjęte w celu lepszej integracji społecznej tej grupy, takie jak wsparcie na rzecz rejestracji osób nieposiadających żadnego statusu prawnego; podkreśla jednak, że potrzebne są dalsze spójne i ukierunkowane działania w celu poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej Romów, m. in. dzięki unijnym ramom dotyczącym krajowych strategii integracji Romów; wyraża zaniepokojenie z powodu dalszej brutalnej dyskryminacji, marginalizacji społecznej, wymuszonych eksmisji oraz wysokiego poziomu bezrobocia, zwłaszcza w przypadku kobiet romskich; zwraca ponadto uwagę na potrzebę pełnej harmonizacji przepisów antydyskryminacyjnych z polityką UE;

45. z zadowoleniem przyjmuje ważne kroki podejmowane w celu wdrożenia podejścia integracyjnego w edukacji, co prowadzi do znaczącego wzrostu liczby dzieci romskich uczęszczających do szkoły podstawowej, przy czym obecnie dwie trzecie dzieci romskich kończy szkołę podstawową, podczas gdy kilka lat temu odsetek ten wynosił niewiele ponad 25 proc.; wciąż jest zaniepokojony niskim odsetkiem dzieci romskich uczęszczających do szkół średnich oraz faktem, że 70 proc. w ogóle nie chodzi do szkoły; wzywa rząd Serbii do zadbania o to, aby wszystkie dzieci romskie i młodzież romska otrzymały równą szansę uczęszczania do szkoły lub powrotu do niej; podkreśla, że równy dostęp do wysokiej jakości edukacji we wczesnym dzieciństwie ma szczególne znaczenie w przypadku dzieci z biednych środowisk i decyduje o przełamaniu międzypokoleniowego zaklętego kręgu ubóstwa i wykluczenia społecznego; zauważa z niepokojem, że kryzys gospodarczy w niewspółmiernym stopniu dotyka najmłodsze dzieci, czego wyrazem jest dramatyczny wzrost liczby dzieci żyjących w skrajnym ubóstwie w latach 2008–2010; przypomina, że ubóstwo w dzieciństwie wiąże się ściśle

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

z gorszym stanem zdrowia, wolniejszym rozwojem poznawczym, słabymi wynikami w szkole i zagrożeniami społecznymi, w tym również z wyższymi kosztami w ramach systemu ochrony sądowej i społecznej; wzywa rząd Serbii do podjęcia stosownych działań i rozwiązania problemu ubóstwa dzieci i wykluczenia społecznego;

46. ponawia apel do władz Serbii o podjęcie dalszych kroków na rzecz współpracy transgranicznej z sąsiadującymi państwami członkowskimi UE: Bułgarią, Węgrami i Rumunią, w tym również w ramach strategii UE na rzecz regionu Dunaju, aby ułatwić rozwój gospodarczy m.in. regionów przygranicznych i obszarów zamieszkiwanych przez mniejszości; w związku z tym podkreśla znaczenie otwarcia terminalu dla samochodów ciężarowych i towarów komercyjnych na przejściu granicznym w Ribarci-Oltomantsi;

47. z zadowoleniem przyjmuje postępy w reformie systemu opieki nad dziećmi oraz w dalszej realizacji ustawy w sprawie opieki społecznej z 2011 r.; wyraża zaniepokojenie rosnącą liczbą dzieci pozostających pod opieką państwa, a w szczególności powolnym spadkiem liczby dzieci upośledzonych uczęszczających do instytucji opieki, a także dzieci romskich w szkołach specjalnych; ponadto wyraża zaniepokojenie z powodu szerzącej się coraz bardziej przestępczości młodościanych i przemocy wobec dzieci oraz wzywa władze do ochrony w równym stopniu praw słabszych dzieci, takich jak dzieci romskie, dzieci ulicy i dzieci żyjących w ubóstwie;

48. przypomina o podstawowym znaczeniu współpracy regionalnej dla powodzenia procesu integracji europejskiej krajów Bałkanów Zachodnich, ponieważ demonstrowa one gotowość i zdolność krajów ubiegających się o członkostwo do wypełniania zobowiązań państwa członkowskiego UE i konstruktywnego uczestniczenia w dalszym rozwoju integracji europejskiej w instytucjach unijnych; z zadowoleniem przyjmuje prace w dziedzinie pojednania oraz podkreśla, że Serbia powinna nadal odgrywać aktywną i konstruktywną rolę w regionie oraz w dalszym ciągu poszukiwać sposobów uznania cierpienia i poszanowania prawa do prawdy i sprawiedliwości w przypadku wszystkich ofiar zbrodni wojennych, co obejmuje również wsparcie na rzecz inicjatywy RECOM; przypomina, że rzeczywiste pojednanie różnych narodów i ludów, pokojowe rozwiązywanie konfliktów oraz nawiązanie stosunków dobrosąsiedzkich między państwami europejskimi ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia trwałego pokoju i stabilności oraz istotnie przyczynia się do prawdziwie europejskiego procesu integracji; zachęca władze Serbii do ścisłej współpracy z krajami byłej Jugosławii w celu rozwiązania wszystkich problemów dotyczących sukcesji prawnej;

49. głęboko ubolewa z powodu oświadczenia prezydenta Nikolića z lipca 2012 r., w którym zanegował on ludobójstwo w Srebrenicy, a także wzywa go do przemyślenia swojego stanowiska i retoryki, aby umożliwić rzeczywiste i trwałe pojednanie; ponownie podkreśla, że nie należy negocjować żadnych zbrodni wojennych ani przypadków łamania praw człowieka podczas konfliktów w latach 90. ubiegłego stulecia w byłej Jugosławii, co dotyczy również ludobójstwa w Srebrenicy uznanego za takowe w ustaleniach i orzeczeniach Międzynarodowego Trybunału Karnego ds. zbrodni wojennych w byłej Jugosławii oraz Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości;

50. potwierdza zdecydowane poparcie liberalizacji reżimu wizowego dla krajów Bałkanów Zachodnich; wzywa Serbię i państwa członkowskie UE, których problem ten dotyczy w największym stopniu, by wspólnie rozwiązały problem fikcyjnych podań o azyl; przypominając, że liberalizacja stanowi najbardziej widoczne i konkretne osiągnięcie europejskich procesów integracyjnych w regionie wzywa on, by uczyniono wszystko, by wdrożyć wszelkie niezbędne środki oraz spełnić kryteria umożliwiające ruch bezwizowy z krajami strefy Schengen; podkreśla, że ewentualne zawieszenie systemu bezwizowego odbyłoby się ze szkodą dla procesu akcesji krajów Bałkanów Zachodnich, które odnoszą zeń korzyści; zwraca uwagę, że Serbia musi zacieśnić współpracę z władzami państw członkowskich UE w celu rozwiązania problemu fikcyjnych podań o azyl oraz przyjąć i wdrożyć reformy z myślą o poprawie sytuacji mniejszości, które w największym stopniu nadużywają systemu bezwizowego i polityki azylowej niektórych państw członkowskich; wzywa państwa członkowskie najbardziej dotknięte problemem napływu osób fikcyjnie ubiegających się o azyl do przyjęcia odpowiednich mechanizmów rozpatrywania takich spraw oraz przede wszystkim o uznanie Bałkanów Zachodnich za „kraj bezpiecznego pochodzenia”; ponadto wzywa państwa członkowskie do pomocy Serbii w walce z przestępczością zorganizowaną powiązaną z przemytem osób fikcyjnie ubiegających się o azyl; odnotowuje ponadto, że Serbia w coraz większym stopniu staje się krajem przyjmującym osoby ubiegające się o azyl, a tym samym potrzebuje skuteczniejszego systemu zarządzania wnioskami o azyl; podkreśla, że niezbędne jest należyte informowanie obywateli o ograniczeniach systemu bezwizowego, aby zapobiec wszelkim formom nadużywania swobody przemieszczania się i polityki liberalizacji wizowej; zwraca uwagę, że liberalizacja jest jednym z największych osiągnięć w ramach ostatnich postępów kraju na drodze do integracji z UE, a zawieszenie systemu z całą pewnością miałoby negatywne skutki społeczne, gospodarcze i polityczne;

51. podkreśla centralną rolę aktywnych i niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego i parlamentu Serbii we wzmacnianiu i konsolidacji demokratycznych procesów politycznych w kraju; podkreśla znaczenie prowadzenia dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz podstawową rolę podmiotów społeczeństwa obywatelskiego w przyczynianiu się do pogłębiania dialogu i zacieśniania współpracy regionalnej;

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

52. z zadowoleniem przyjmuje ściślejszą współpracę rządu z organizacjami pozarządowymi, ale wzywa do szerszego konsultowania się z nimi w ramach politycznego procesu decyzyjnego, w tym również w ramach kształtowania strategii politycznych i przepisów prawnych, a także monitorowania poczynań władz; wzywa rząd Serbii do wspólnego zaangażowania z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, podmiotami niepaństwowymi i partnerami społecznymi na wszystkich etapach procesu akcesji oraz do udostępniania niezbędnych informacji w kraju jako dowodu na zaangażowanie w zasadę włączania społeczeństwa obywatelskiego do kształtowania polityki, jako że zapewnienie odpowiedzialności i otwartości procesu ma podstawowe znaczenie;
53. składa gratulacje na ręce rządu Serbii w związku z kontynuowaniem programu niszczenia broni; zwraca uwagę, że powodzenie tego programu stanowi ważny czynnik w przezwyciężaniu tradycji przemocy w społeczeństwie serbskim, która wynika ze stanu wojny lat 90. ubiegłego stulecia;
54. z zadowoleniem przyjmuje oficjalną wizytę prezydenta Ivice Dačića w Bośni i Hercegowinie oraz oficjalne poparcie dla integralności terytorialnej i suwerenności tego kraju; uważa, że bezpośrednie stosunki Serbii z władzami Republiki Serbskiej muszą być zgodne z zadeklarowanym poparciem i nie powinny uderzać w integralność, suwerenność, kompetencje i sprawne funkcjonowanie instytucji państwa Bośni i Hercegowiny; ponadto wzywa władze Serbii, żeby aktywnie wspierały wszelkie niezbędne zmiany w konstytucji, dzięki którym instytucje państwowe Bośni i Hercegowiny będą mogły przeprowadzić ambitne reformy w ramach procesu integracji europejskiej;
55. z zadowoleniem wyraża się o idei rozpoczęcia negocjacji w sprawie podpisania traktatu o stosunkach dobrosąsiedzkich z Bułgarią i ma nadzieję, że będzie to korzystne dla rozwoju w całym regionie;
56. zachęca chorwackich i serbskich przywódców politycznych do poprawy wzajemnych stosunków; w związku z tym popiera wszelkie inicjatywy służące zacieśnianiu współpracy i pojednaniu między tymi krajami; podkreśla znaczenie stosunków dobrosąsiedzkich w procesie integracji europejskiej i nalega, by władze obu krajów podjęły dalsze wysiłki w celu rozwiązania problemu osób zaginionych; wzywa obydwa rządy do rozwiązania nierozstrzygniętych kwestii granicznych i do aktywnego wspierania powrotu uchodźców;
57. z zadowoleniem przyjmuje poprawę stosunków między Czarnogórą a Serbią; domaga się ściślejszej koordynacji prac pomiędzy rządami tych krajów w zakresie reform związanych z UE, w szczególności stawienia czoła wspólnym wyzwaniom w dziedzinie praworządności; zachęca rządy obu krajów do wzmożenia wysiłków na rzecz znalezienia rozwiązania wciąż nieuregulowanych kwestii granic;
58. z zadowoleniem przyjmuje osiągnięte przez Serbię i byłą Jugosłowiańską Republikę Macedonii porozumienie w sprawie swobodnego przepływu obywateli poza porozumieniami podpisanymi już przez Serbię; zauważa i z zadowoleniem przyjmuje ofertę prezydenta Nikolića dotyczącą mediacji na rzecz rozwiązania długotrwałego sporu między kościołami prawosławnymi w obydwu krajach przy pełnym poszanowaniu zasady rozdziału kościoła od państwa; zwraca się do obydwu rządów o otwarcie większej liczby punktów kontrolnych, aby przyspieszyć ruch graniczny w przypadku ludności lokalnej zamieszkującej regiony przygraniczne;
59. z zadowoleniem przyjmuje postępy w procesie z Sarajewa, a także zaangażowanie Serbii w ten proces; z zadowoleniem przyjmuje wyniki międzynarodowej konferencji zorganizowanej w Sarajewie w kwietniu 2012 r., na której Bośnia i Hercegowina, Chorwacja, Czarnogóra i Serbia uzgodniły wspólny regionalny program mieszkalnictwa; zdecydowanie popiera ten program i zachęca do współpracy między tymi krajami mającej na celu wypracowanie rozwiązań dla kwestii uchodźców i osób przesiedlonych w regionie; wzywa wszystkie strony do realizacji programu bez zbędnej zwłoki;
60. wzywa Serbię do poszanowania integralności terytorialnej Kosowa oraz do rozstrzygnięcia wszystkich kwestii dwustronnych w ramach dialogu z Prisztiną oraz w europejskim duchu dobrosąsiedztwa i wzajemnego zrozumienia;
61. zwraca uwagę na trudne wyzwania w dziedzinie polityki gospodarczej, którym należy stawić czoła; podkreśla potrzebę poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej w odpowiedzi na wysokie bezrobocie i ponowny wzrost inflacji; zauważa, że nowe środki oszczędnościowe same w sobie nie mogą być skuteczne, jeżeli nie połączy się ich z polityką na rzecz wzrostu;
62. zachęca Serbię do zwrócenia szczególnej uwagi na kwestię dalszej poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza jeżeli chodzi o procedury prywatyzacyjne i zamówienia publiczne;
63. z zadowoleniem przyjmuje prezentację planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, którego celem jest opracowanie konkretnych środków, dzięki którym Serbia ma nadzieję wywiązać się ze swojego zobowiązania, powziętego w ramach Traktatu o wspólnocie energetycznej, do tego, aby w roku 2020 27 % ogólnego zużycia energii pokrywała energia ze źródeł odnawialnych;
64. ponownie podkreśla znaczenie historycznego pojednania w kontekście rzezi z lat 1941-1948 oraz zobowiązania prezydentów Węgry i Serbii do złożenia hołdu ofiarom tych zbrodni;

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

65. uważa, że dwuletnia działalność wspólnej serbsko-węgierskiej komisji historyków to pozytywny krok w procesie wzajemnego zrozumienia i pojednania w kontekście historycznej traumy oraz wzywa władze do rozważenia zastosowania tego modelu w stosunku do wszystkich sąsiadów Serbii;

66. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie osiągnięte między ministrami spraw zagranicznych Serbii i Chorwacji dotyczące utworzenia wspólnej komisji mieszanej, która zajmie się nierozstrzygniętymi kwestiami między tymi państwami, w tym oskarżeniami o ludobójstwo, o które kraje te wzajemnie się oskarżają; uważa, że stanowi to istotny postęp dla całego regionu w drodze do integracji z UE; w tym kontekście wzywa Radę do zintensyfikowania i wzmocnienia finansowanych przez UE wspólnych projektów transgranicznych w celu dalszego rozwijania dobrych stosunków sąsiedzkich i zacieśnienia współpracy regionalnej;

67. wzywa rząd Serbii, który w styczniu 2013 r. przejmie przewodnictwo we wspólnocie energetycznej, do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków w celu dostosowania strategii w dziedzinie energii, przyjętej przez radę ministerialną wspólnoty energetycznej w Budwie w dniu 18 października 2012 r., do standardów UE w dziedzinie ochrony środowiska i celów klimatycznych przy jednoczesnym zagwarantowaniu uczestnictwa wszystkich zainteresowanych stron, w tym również organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w procesie konsultacji;

68. zwraca się do Komisji o rozszerzenie planu działania w zakresie energii do roku 2050, aby uwzględnić w nim kraje wspólnoty energetycznej, ponieważ kraje te i UE dążą do w pełni zintegrowanego wewnętrznego rynku energii elektrycznej i gazu oraz stosują dorobek prawny UE w dziedzinie energii;

69. wzywa do propagowania polityki gospodarczej gwarantującej trwały wzrost gospodarczy, ochronę środowiska i tworzenie miejsc pracy; wzywa do podejmowania dalszych wysiłków na rzecz ułatwiania działalności MŚP, co jest sposobem podwyższania dochodów oraz redukcji wysokiego poziomu bezrobocia, zwłaszcza wśród ludzi młodych, a także dostępu finansowania; przypomina, że istnienie monopolii państwowych i prywatnych w poważnym stopniu utrudnia przejście na otwartą gospodarkę rynkową i wzywa rząd do podjęcia działań w kierunku rozbitcia tych monopolii;

70. zwraca uwagę na znaczny wzrost długu publicznego, a także na wysoką stopę bezrobocia; zachęca rząd do podjęcia środków mających na celu redukcję deficytu budżetowego oraz opracowanie strategii zatrudnienia skupiającej się na grupach społecznych, których zjawisko to dotyczy w największym stopniu i na młodzieży;

71. podkreśla, że skutki światowego kryzysu finansowego są negatywne dla społeczeństwa, zwłaszcza dla grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji; wzywa zatem władze do podejmowania wszelkich starań w celu zminimalizowania niekorzystnych skutków w postaci ubóstwa, bezrobocia czy wykluczenia społecznego, a także do rozpoznania i zwalczania ich podstawowych przyczyn;

72. podkreśla, że Serbia ratyfikowała główne konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) w sprawie praw pracowniczych oraz zmienioną Europejską kartę społeczną; zwraca uwagę, że prawa pracownicze i prawa związków zawodowych są nadal ograniczone pomimo gwarancji konstytucyjnych, i wzywa Serbię do dalszego rozszerzania tych praw; wyraża zaniepokojenie tym, że dialog społeczny jest wciąż niewystarczający oraz że konsultacje z partnerami społecznymi prowadzi się nieregularnie; wzywa do podejmowania dodatkowych kroków na rzecz wzmocnienia Rady Społeczno-Gospodarczej w celu dopilnowania, aby mogła ona odgrywać czynną rolę we wzmacnianiu dialogu społecznego i bardziej aktywną rolę konsultacyjną w procesie stanowienia prawa;

73. z ubolewaniem zauważa, że brak jest postępów w zakresie praw pracowniczych i związkowych; wzywa władze do szybkiego stworzenia warunków dla rzeczywistego dialogu socjalnego, który jeszcze się nie rozpoczął, do uproszczenia procedur rejestracji związku zawodowego oraz do działań na rzecz uznania już zarejestrowanych związków; zwraca uwagę na niedociągnięcia prawa pracy, które nie zostało dostosowane do prawodawstwa unijnego, a także na ustawę o strajkach, która nie odpowiada standardom UE ani MOP; zauważa ponadto, że faworyzowanie i nepotyzm to wciąż poważne problemy w Serbii; podkreśla znaczenie rekrutacji i awansu w oparciu o zasługi, zwłaszcza w sektorze publicznym, oraz zwraca uwagę, że zwalnianie pracowników z powodu ich orientacji lub przynależności politycznej jest niedopuszczalne;

74. wyraża zadowolenie z powodu pracy wykonanej dotychczas przez agencję ds. restytucji; wzywa władze do zadbania o to, aby agencja dysponowała wszelkimi niezbędnymi zasobami administracyjnymi i finansowymi umożliwiającymi jej niezależne wykonywanie powierzonych jej zadań; zachęca do restytucji w naturze, jeżeli jest to tylko możliwe; podkreśla potrzebę rozwiązania kwestii systemowego nabywania własności publicznej przez podmioty reprezentujące interes prywatny, a to poprzez sporządzenie pełnego wykazu własności publicznej i państwowej oraz dostosowanie ustawy o ziemi i budownictwie do standardów europejskich; zwraca uwagę na fakt, że nabywane są zwłaszcza grunty miejskie w wyniku nieodpowiednich procedur prawnych oraz że służą one praniu pieniędzy przez zorganizowane grupy przestępcze i podmioty interesu prywatnego;

75. wyraża zadowolenie z powodu przyjęcia nowych regulacji dotyczących projektu „Europejska stolica kultury”, które w latach 2020–2030 umożliwią uczestnictwo w nim krajom kandydującym do UE; popiera inicjatywę władz miejskich Belgradu polegającą na uruchomieniu kampanii promującej kandydaturę Belgradu do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2020 i zachęca do realizowania podobnych projektów zbliżających Belgrad i Serbię do UE w wymiarze kulturowym, zwłaszcza w odniesieniu do koegzystencji różnych grup etnicznych, zrozumienia wielokulturowości i dialogu międzyreligijnego;

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

76. podkreśla znaczenie rozwoju transportu publicznego, szczególnie z myślą o unowocześnieniu transportu kolejowego lub utworzeniu nowych połączeń kolejowych w ramach zrównoważonego systemu transportu; ubolewa z powodu niewielkich postępów w tej dziedzinie, jak i w dziedzinie transportu kombinowanego;
77. wzywa szczególnie władze Serbii do uproszczenia i przyspieszenia procedur administracyjnych dotyczących wydawania pozwoleń na budowę oraz licencji na połączenia sieciowe w ramach projektów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych;
78. zwraca uwagę, że potrzebne są znaczne wysiłki w dziedzinie środowiska, a w szczególności w dziedzinie gospodarowania zasobami wodnymi, ochrony środowiska naturalnego i zanieczyszczenia powietrza; podkreśla, że niemożliwe są prawdziwe postępy bez odpowiedniej poprawy zdolności administracyjnych oraz wzywa rząd Serbii do podjęcia w związku z tym niezbędnych działań;
79. wyraża ubolewanie z powodu decyzji serbskiego rządu podniesienia maksymalnego dopuszczalnego poziomu aflatoksyny w mleku z 0,05 do 0,5 mikrogramów na kilogram w celu zwalczania trwającego kryzysu mleczarskiego; wzywa serbskie władze do zajęcia się w stosownym czasie podstawowymi przyczynami podniesienia dopuszczalnego poziomu aflatoksyny w mleku, a następnie do obniżenia maksymalnego dopuszczalnego poziomu tej toksyny zgodnie z normami UE;
80. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi Serbii.

P7_TA(2013)0187

Proces integracji Kosowa z Unią Europejską

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie procesu integracji Kosowa z Unią Europejską (2012/2867(RSP))

(2016/C 045/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 18/2012 w sprawie pomocy Unii Europejskiej dla Kosowa związanej z przestrzeganiem zasady państwa prawa opublikowane dnia 30 października 2012 r.,
- uwzględniając decyzję Rady z dnia 22 października 2012 r. w sprawie upoważnienia Komisji do rozpoczęcia negocjacji umowy ramowej z Kosowem w sprawie uczestnictwa tego państwa w programach unijnych,
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie badania wykonalności podpisania układu o stabilizacji i stowarzyszeniu pomiędzy Unią Europejską a Kosowem (COM(2012)0602 final) z dnia 10 października 2012 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania na lata 2012–2013” (COM(2012)0600) z 10 października 2012 r.,
- uwzględniając wygaśnięcie mandatu międzynarodowego przedstawiciela ds. cywilnych we wrześniu 2012 r. oraz stopniową likwidację międzynarodowego biura ds. cywilnych do końca 2012 r.,
- uwzględniając sprawozdania Sekretarza Generalnego ONZ dotyczące bieżącej działalności Misji Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie i odnośnych wydarzeń, z których ostatnie – z dnia 8 listopada 2012 r. – obejmuje okres od 16 lipca do 15 października 2012 r.,
- uwzględniając ratyfikację przez zgromadzenie Kosowa w dniu 7 września 2012 r. umowy z UE w sprawie rozszerzenia mandatu EULEX do czerwca 2014 r.,
- uwzględniając wspólne działanie Rady 2008/124/WPZiB z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie EULEX KOSOWO, zmienione wspólnym działaniem Rady 2009/445/WPZiB z dnia 9 czerwca 2009 r., decyzją Rady 2010/322/WPZiB z dnia 8 czerwca 2010 r. oraz decyzją Rady 2012/291/WPZiB z dnia 5 czerwca 2012 r.,
- uwzględniając wnioski z posiedzenia Rady ds. Ogólnych z 7 grudnia 2009 r., 14 grudnia 2010 r. i 5 grudnia 2011 r., w których podkreślono i potwierdzono, że bez względu na stanowisko państw członkowskich dotyczące statusu Kosowa, państwo to powinno również odnieść korzyści z ewentualnego złagodzenia wymogów wizowych w przyszłości po spełnieniu przez ten kraj wszystkich warunków; z zadowoleniem przyjmuje nawiązanie dialogu dotyczącego kwestii wizowych w styczniu 2012 r. oraz przedstawienie planu działania w sprawie złagodzenia wymogów wizowych w czerwcu 2012 r.,